

מרכיב מרכז
מבצעים
2013
מאי
06216
5 עמודים

אוגדן הוראות - פקמ"ז
- טיפול באירועים חריגים שבהם
מעורבים עיתונאים וצלמים למול
פעילות בט"ש

פקמ"ז / ענף מבצעים הוראה מס' 06216 "טיפול באירועים חריגים שבהם מעורבים עיתונאים וצלמים למול פעילות בט"ש"

הוראה זו מחויבת עד רמת אוגדה/חטיבה/גדוד/פלוגה.

ההוראה נכתב ע"י: [Redacted]
שם ומשפחה דרגה תפקיד תאריך חתימה

ההוראה אושר ע"י: [Redacted]
שם ומשפחה דרגה תפקיד תאריך חתימה

הנוהל תקף עד התאריך: 01.05.15. (הרענון הבא לאחר 1/2 / 3 שנים)

מאי 2013

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או מקצתו, לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך, עובר על חוקי בטחון המדינה. כל המוצא מסמך זה, נדרש למסרו לתחנה הקרובה של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

אייר התשע"ג

טיפול באירועים חריגים בהם מעורבים עיתונאים וצלמים למול פעילות בט"ש

1. רקע:

- א. במהלך השנים האחרונות, התקבלו תלונות רבות, בקשר להתנהגות חיילי הבט"ש כלפי עיתונאים וצלמים, המצלמים את פעילותם המבצעית (מעצרים, חיפושים, אכיפת החוק וכיו"ב).
- ב. הפניות נתקבלו הן מהכוחות בשטח, בטענה שעיתונאים וצלמים מפריעים לפעולתם הסדירה ומסכנים אותם, הן מארגוני זכויות אדם, הגורסים כי הגבלת אפשרות הצילום פוגעת בזכויותיהם של הצלמים ושולחיהם והן מהצלמים עצמם, הטוענים כי הוחרמו אמצעי צילום שהיו ברשותם ונקטה אלימות נגדם. בד בבד הגיעו גם תלונות על כך שהחיילים מונעים את כניסתם של עיתונאים לשטחים הסגורים בצו.
- ג. לאור האמור, נדרש להבהיר את הממשק הראוי מול עיתונאים וצלמים במרחב איו"ש, תוך התמקדות בצלמים המצלמים את חיילי הבט"ש בשעת פעילות מבצעית ופעילות לאכיפת החוק.

2. מטרת ההנחיה:

להגדיר כללים מנחים, המיועדים לסייע לכוחות המבצעים בגיבוש דרכי פעולה מול עיתונאים וצלמים.

3. הנחות המוצא – חופש העיתונות הוא מרכיב מהותי מחופש הביטוי וצילום היא פעולה מותרת:

- א. הנחת היסוד הבסיסית הינה כי יש חשיבות בפעילות עיתונאים בגזרת איו"ש, ולשם כך יש לאפשר להם חופש תנועה אלא אם יש טעם חריג למנוע את כניסתם למקום מסוים. כמו כן, אין מניעה חוקית לצלם באיו"ש, ובכלל זה, אין מניעה חוקית לצלם את חיילי צה"ל, לרבות במהלך פעילות מבצעית.
על רשויות האזור, לרבות חיילי צה"ל ושוטרי מג"ב, לפעול מתוך הבנה זו וברוח זו!
- ב. לאור הנחת מוצא זו, ולאור החובה הבסיסית לנהוג בכבוד הולם כלפי כל אדם, ולאור המשמעות התקשורתית-הסברתית של פגיעה בצלמים, נדרשת התנהגות נאותה וראויה מול עיתונאים וצלמים במרחב איו"ש.

אוגדן הוראות - פקמ"ז
- טיפול באירועים חריגים שבהם
מעורבים עיתונאים וצלמים למול
פעילות בט"ש

מפקדת / אג"ם / ענף מבצעים
מאי
הוראה מס' 06216
ההוראה כוללת 5 עמודים
פיקוד מרביז
2013

4. עבירות הקשורות לצילום:

כללי:

ייתכנו אירועים, בהם ניתן לשקול את מעצרו / עיכובו של הצלם או תפיסת צילום הצלם. המדובר בעיקר במקרים בהם יש בפעולת הצילום או בהתנהגות הצלם כדי להוות עבירה על החוק באיו"ש, במצבים הבאים:

א. כאשר הצילומים נועדו לשם השגת מידע רגיש ומסווג אודות פעילות הבט"ש (לשם הדוגמה, צילום מתקנים רגישים, צילום הסדרי אבטחה, צילום שיטות פעולה רגישות וכיו"ב).

ידגש, כי כל צילום של פעולות צה"ל עשוי לספק ידיעה מסוימת על פעילות החיילים. עבירה מתבצעת רק כשמדובר באיסוף מידע מסווג ורגיש, כמו ביחס לסידורי אבטחה בבסיס מסוים, שיטת פעולה מסווגת וכיו"ב, או כאשר ברור שכוונת הצילום היא איסוף מל"מ לקראת ביצוע פעילות עוינת.

חשוב להבהיר כי צילום של פעולות שגרתיות, אינו מהווה, על פניו, עבירה.

ב. כאשר הצלמים מפריעים באופן מהותי לפעילותם השוטפת של חיילי הבט"ש. (דוגמאות לכך, עשויות להיות מקרים בהם צלמים נכנסים לתא שטח שבו מתקיימים חילופי אש וחוצצים בין החיילים לפעיל טרור, במקרים בהם צלמים חוסמים בגופם גישה של חיילים וביצוע משימתם וכיו"ב, או כאשר הצלמים מתחקים אחר פעולות החייל באופן המפריע לפעולתו בצורה מהותית. במקרים אלו, כאשר קיים חשד לביצוע עבירה, אין מניעה עקרונית לפעול למעצר / עיכוב הצלם. אם הנסיבות חמורות ומצדיקות זאת, ואף להורות על תפיסת ציוד הצילום שבידו. במקרים בהם שימש ציוד זה לטובת ביצוע העבירה (למשל, כשהעבירה היא צילום לצורך השגת מידע מסווג על צה"ל) הכל בהתאם לכללים שיפורטו להלן.

ג. מקרה נוסף, בו עשויה להיות הצדקה לתפיסת ציוד צילום, הוא כאשר מצולמת, שלא במתכוון, פעילות מסווגת של כוחות הביטחון וקיים חשש משמעותי כי חשיפת צילום זה תוביל לפגיעה בכוחות צה"ל או לחשיפת אמצעים ושיטות פעולה מיוחדות (לדוגמא חשיפת פעילות מסוערת רגישה).

במקרה שכזה, גם אם המצלם פעל שלא במכוון ולא ביצע עבירה מבחינתו, ניתן יהיה לפעול לתפיסת המצלמה, במטרה למנוע חשיפת שיטות הפעולה של צה"ל. במקרה זה, אין לפעול למעצר הצלם, אלא אך ורק לתפיסת ציוד הצילום לשם בחינתו.

אוגדן הוראות - פקמ"ז
-טיפול באירועים הריגים שבהם
מעורבים עיתונאים וצלמים למול
פעילות בט"ש

מפקדת / אג"ם / ענף פיקוד מרכז
מאי 2013 מבצעים
הוראה מס' 06216
ההוראה כוללת 5 עמודים

5. כללים לעיכוב השוד ותפיסת ציוד צילום:

כללי:

- יעיכוב החשוד ותפיסת ציוד הצילום (אשר יבוצע אך ורק במקרים שפורטו לעיל), ייעשו רק בהתאם לכללים ולהנחיות הבאים:
- א. במקרים בהם מפריע צלם לפעילות כוחות צה"ל, יש לבקש ממנו להפסיק את פעולתו המפריעה, ולהתריע בפניו כי אם לא יעשה כן, יעוכב או ייעצר. רק לאחר התראה זו, אם סירב הצלם להיענות לבקשה והמשיך בהפרעה, ניתן לפעול לעיכובו או מעצרו.
- ב. יש להבהיר, כי כאשר צלם חשוד בהפרעה לחייל בעצם נוכחותו הפיזית במקום מסוים, אין לתפוס את ציוד הצילום, אלא אם כן נעשה בציוד שימוש ישיר לצורך הפרעה לחייל.
- ג. במקרים בהם צולמת, שלא במתכוון, פעילות מסווגת של צה"ל, אין מניעה להורות על תפיסת ציוד הצילום, ללא עיכוב הצלם או מעצרו. האישור על תפיסת ציוד הצילום יינתן ע"י קצין בדרגת רס"ן ומעלה.
- ד. ההחלטה על עיכוב או מעצר של צלם או על תפיסת ציוד צילום, תתקבל על ידי המפקד הבכיר בשטח.
- ה. ביצוע העיכוב או מעצר החשוד ותפיסת ציוד הצילום יעשו בעדיפות על ידי שוטרי משטרת ישראל, ככל שהם מצויים במקום. אם בשעת התרחשות האירוע אין בנמצא שוטר והעיכוב מתבצע על ידי חיילי צה"ל, יש לפעול לזימון שוטרי משטרת ישראל, להמשך טיפולם בחקירתו ובתפיסת ציוד הצילום (תוך תיעוד תפיסת הציוד בפירוט מקסימאלי).
- ו. אחריות מפקד הכוח לוודא שלא גורמים נזק לציוד הצילום ובכלל זה: למצלמה, סרטי צילום, קלטות וכיו"ב. אין להוציא סרטי צילום, קלטות וידאו, או כרטיסי זיכרון ממצלמה, ובוודאי שאין להשמידם. יש לתפוס את המצלמה עם החומר שבה ולהעבירה לטיפול משטרת ישראל.
- ז. יש לוודא כי לא דורשים מהצלם להציג את התמונות או הסרט שצילם, כמו-כן אין להפעיל את המצלמה ולעיין בתמונות באופן עצמאי, אלא בנוכחות ובהכוונת משטרת ישראל.
- ח. אם מתברר למפקד הצבאי הבכיר בשטח, טרם העברת הצלם החשוד למשטרה, כי הצלם לא ביצע את העבירה המיוחסת לו (לדוגמה, אם הציג הצלם, מיוזמתו, את כלל התמונות שצילם ונמצא בבירור כי אין בצילומים כדי לסייע לאיסוף מודיעין על כוחות צה"ל) יש לשחררו באופן מיידי ולהשיב לידו את ציוד הצילום.

אוגדן הוראות - פקמ"ז
- טיפול באירועים הריגים שבהם
מעורבים עיתונאים וצלמים למול
פעילות בט"ש

מפקדת פיקוד מרכז
אג"ם / ענף מבצעים
מאי 2013
הוראה מס' 06216
ההוראה כוללת 5 עמודים

ט. הדגש העיקרי הוא, שיש לשאוף לכך שהטיפול בצלם ובציוד הצילום ייעשה על ידי שוטרי משטרת ישראל, הבקאים בטיפול בעבירות אלו, ולא על ידי חיילי צה"ל.

6. כללים לגבי מניעת גישה מעיתונאים

א. לנוכח החשיבות הרבה בפעולתם של עיתונאים באיו"ש, יש לאפשר לכל עיתונאי המחזיק בתעודת עיתונאי, בין אם הוא ישראלי, בין אם הוא פלסטיני, ובין אם הוא תושב חו"ל, להיכנס לשטחים שהוכרזו כשטחים צבאיים סגורים, או לשטחים שמתבצעת בהם פעילות בט"ש של כוחות צה"ל, לצרכי סיקור עיתונאי. כעיתונאי יחשב כל מי שמחזיק בידו תעודה מטעם לשכת העיתונות הממשלתית (להלן – תעודת לע"מ).

ב. החלטה למנוע מעיתונאי כניסה לשטח צבאי סגור, תתקבל אך ורק על ידי מפקד הפיקוד. במקרים שבהם כניסתו של העיתונאי לשטח הסגור עשויה לסכן חיי אדם או את שלמות גופו, מוסמך המפקד הבכיר בשטח לקבל החלטה על מניעת כניסתו של העיתונאי לשטח הסגור.

ג. במהלך שהייתם של העיתונאים בשטח הצבאי הסגור, יחולו עליהם המגבלות שפורטו לעיל בנוגע לתיעוד פעולותיהם של חיילי צה"ל

בכל ספק או שאלה משפטית לגבי אופן יישום כללים אלו, יש לפנות למדור ביטחון ופילי ביועמ"ש איו"ש. (טלפונים : 0205-7071, 0205-7711)

7. דגשים והנחיות:

א. אחריות האוגדות להוציא הנחיה משלימה ולוודא הטמעתה ויישומה החל משלב הכניסה לתע"מ (נוהל 120) ע"י כלל כוחות הבט"ש.

ב. אחריות האוגדות להנחות ע"כ שכל אירוע מתועד בכלל האמצעים העומדים לרשות הכוח

8. ידיעתכם, טיפולכם.

9. בברכה.